

1 Istražite Windows 7

U ovom poglavlju

- ✓ se prijavite za rad na Windowsu 7;
  - ✓ istražite radnu površinu;
  - ✓ koristite meni Start;
  - ✓ koristite paletu poslova Windowsa;
  - ✓ istražite kontrolni panel;
  - ✓ pronađete informacije o svom računarskom sistemu;
  - ✓ ažurirate Windowsove sistemske datoteke;
  - ✓ završite rad sa računarom.
-

Ovo poglavlje će vam pomoći da se brzo upoznate sa korisničkim interfejsom Windowsa 7 i alatima koje ćete koristiti kako biste direktno komunicirali sa svojim računarskim operativnim sistemom.

Uvek kada uključite računar, on prolazi kroz proces pokretanja, tokom koga računar učitava sistemske datoteke koje su neophodne da biste vi sarađivali sa računarom i da bi računar sarađivao sa drugim uređajima, kao što su monitor, tastatura i miš. Kada se proces pokretanja završi, prijavljujete se na Windows 7 pružanjem identifikacionih podataka koji vas na jedinstven način identifikuju sistemu. Nakon što se prijavite, Windows 7 predstavlja radno okruženje posebno izrađeno prema vašim zahtevima. Ovaj postupak može da izgleda pomalo zbunjujuće, ali je u stvarnosti zaista jednostavan.

Kada prvi put podesite svoj računar, ili ako je prošlo dosta vremena od kada ste ga poslednji put koristili, bilo bi veoma dobro da na internetu proverite da li postoje datoteke za ažuriranje sistema koje je izdao Microsoft i, ako postoje, da ih sve instalirate kako bi vaš sistem nesmetano radio. Možete konfigurisati Windows 7 da sam sebe redovno ažurira dostupnim datotekama za ažuriranje u isplaniranim vremenskim intervalima (pod uslovom da je računar tada uključen). Podešavanje automatskog ažuriranja vam osigurava da sistem vašeg računara uvek obuhvata najnovije mogućnosti i bezbednosne alatke.

Kada završite rad sa računarom, možete da ga potpuno isključite ili da ga ostavite da radi na više različitih načina. Na primer, možete da se odjavite sa Windowsa 7 da biste završili svoj rad sa računarom, možete da zaključate računar da biste ograničili

pristup vašem radu ili možete da postavite računar u režim mirovanja (Sleep mode) kako biste uštedeli energiju.

U ovom poglavlju savladaćete osnovne veštine koje su neophodne za rad na računaru na kome je pokrenut Windows 7, kao i za rad na vežbama iz ove knjige. Naučićete kako da se prijavite na Windows i odjavite sa njega i istražićete alatke koje možete koristiti kako biste računaru dali kontrolu. Vežbaćete korišćenjem ovih alatki kako biste pronašli detaljan opis za hardver i operativni sistem svog računara, a zatim ćete se pobrinuti da vaša instalacija Windowsa 7 bude potpuno ažurirana.

DATOTEKE SA PRAKTIČNIM PRIMERIMA Neće vam biti potrebne datoteke sa praktičnim primerima kako biste uradili vežbe iz ovog poglavlja. Za dodatne informacije pogledajte odeljak „Korišćenje datoteka sa praktičnim primerima“ na početku ove knjige.

VAŽNO Pre nego što ćete moći da radite vežbanja iz ove knjige, Windows 7 mora da bude instaliran na vaš računar, i morate da znate korisničko ime i lozinku za svoj nalog (ukoliko je vaš korisnički nalog zahteva).

Prijavljivanje na Windows 7

Proces pokretanja rada sa računarom naziva se *prijavljivanje (logging on)*. Nakon što uključite računar i on prođe kroz proces pokretanja, pojavljuje se ekran Welcome Windowsa 7. Izgled ekrana i tačan postupak prijavljivanja na Windows zavisi od toga da li je na vašem računaru kreirano više od jednog korisničkog naloga, kao i da li je vaš nalog zaštićen lozinkom.

- Ukoliko postoji samo jedan nalog i ukoliko on nije zaštićen lozinkom, Windows može potpuno zaobići ekran Welcome i odmah vas prijaviti. Ukoliko ekran Welcome prikaže korisničko ime i sliku vašeg naloga, pritisnite mišem tu sliku kako biste se prijavili na Windows.
- Ukoliko postoji samo jedan nalog koji je zaštićen lozinkom, ekran Welcome prikazuje korisničko ime i sliku vašeg naloga, kao i polje za lozinku. Unosite svoju lozinku, pa zatim pritisnete taster Enter ili mišem pritisnete dugme Go kako biste se prijavili na Windows.
- Ukoliko postoji više naloga, ekran Welcome prikazuje korisnička imena i slike za sve aktivne korisničke naloge. Mišem pritisnete na sliku pored svog korisničkog naloga i, ukoliko je vaš nalog zaštićen lozinkom, unosite svoju lozinku kako biste se prijavili na Windows.

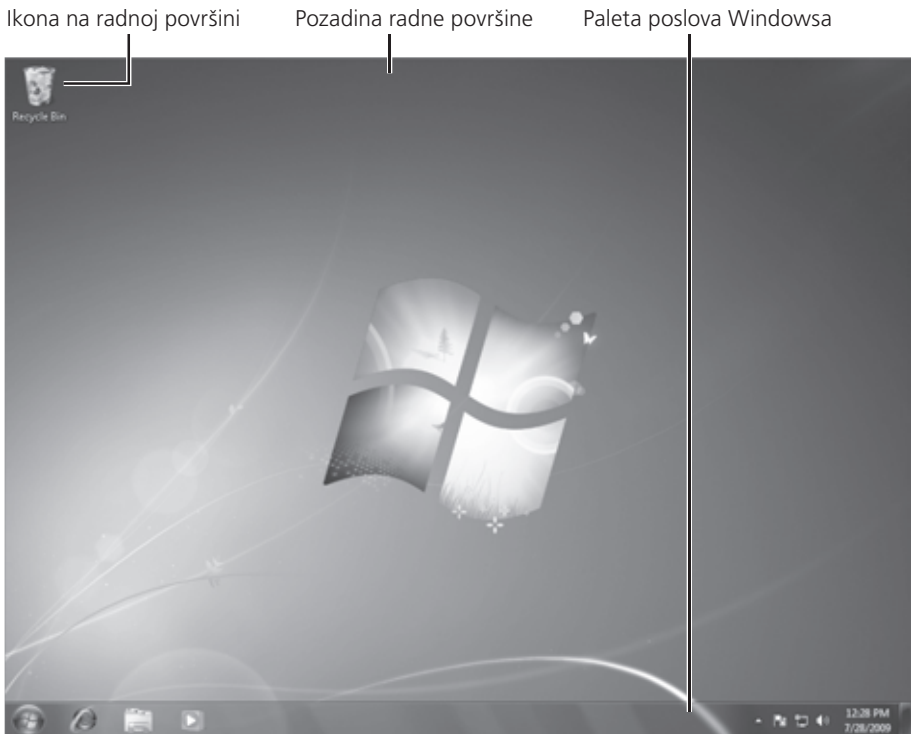
SAVET Prilikom dodeljivanja lozinke korisničkom nalogu, možete navesti savet kako da se prisete svoje lozinke (password hint). Zatim, ukoliko ste uneli pogrešnu lozinku za svoj korisnički nalog, Windows prikazuje savet za prisećanje lozinke kako bi vam pomogao da ispravite svoju grešku.

Pošto se prijavite, Windows 7 učitava vaš korisnički profil i zatim prikazuje radno okruženje. Ovo okruženje, poznatije kao *radna površina (desktop)*, odražava podešavanja koja postavljate kako biste Windows personalizovali. Kada se prvi put prijavljujete na računar, Windows takođe podešava strukturu datoteka specifičnu vašem korisničkom nalogu, što može potrajati nekoliko dodatnih sekundi.

Istraživanje radne površine

Pozadina radne površine koju vidite prvi put kada se prijavite na Windows 7 može da bude podrazumevana pozadina radne površine Windowsa 7, koja je jedinstvene plave boje i koja prikazuje stilizovani logotip Windowsa, ili, ako ste nabavili računar na kome je već instaliran Windows 7, proizvođač računara (koji se takođe naziva proizvođač originalne opreme – original equipment manufacturer, *OEM*) možda je postavio pozadinu radne površine sa svojim zaštitnim znakom. U svakom slučaju, pozadinu možete promeniti tako što ćete izabrati jednu od mnogih prelepih fotografija i umetničkih crteža koje nudi Windows 7, jednobojnu pozadinu ili sopstvenu fotografiju ili crtež. Bilo koju pozadinu, osim onu jednobojnu, možete menjati nekom drugom slikom i to obično na svakih 10 sekundi.

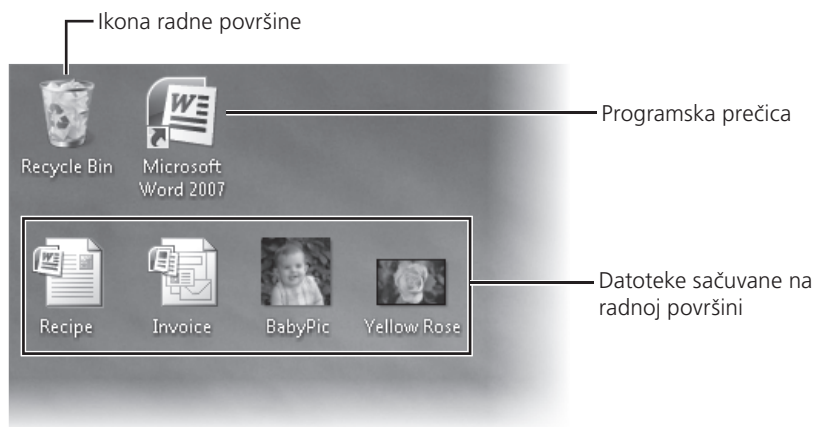
VIDETI, TAKOĐE Za dodatne informacije o opcijama za pozadinu radne površine pogledajte „Modifikovanje teme“ u poglavlju 9 „Promenite vizuelne elemente“.

Tipična radna površina Windowsa 7 sa podrazumevanom pozadinom.

VIDETI, TAKOĐE Ukoliko je računarstvo za vas novina, pogledajte odeljak „Informacije za nove korisnike računara“ na početku ove knjige kako biste dobili objašnjenje u vezi sa osnovnom terminologijom na koju ćete nailaziti kroz čitavu ovu knjigu, kao i sa instrukcijama za rad sa komponentama korisničkog interfejsa.

U zavisnosti od podešavanja Windowsa 7 i programa koji su instalirani na vašem računaru, na vašoj radnoj površini može se naći jedna ili više ikona. Windows 7 pridružuje po jednu ikonu svakom tipu stavke na računaru kako bi olakšao identifikaciju datoteka, lokacija za skladištenje i programa. Ikona može da predstavlja tip datoteke (kao što su dokument, tekstualna datoteka ili baza podataka) ili element za čuvanje podataka (kao što su fascikla, čvrsti disk ili CD jedinica), a može i da naznačava podrazumevani program kojim se otvara određena datoteka. Ovakva vizuelna predstava može da olakša pronalaženje datoteke ili programa koji tražite. Kada ikona predstavlja vezu ili prečicu do neke stavke smeštene negde drugde, u njenom donjem levom uglu pojavljuje se strelica.

Ikona može predstavljati stavku smeštenu na trenutno aktuelnoj lokaciji ili negde drugde.

Postoji šest standardnih ikona radne površine koje predstavljaju Windowsove elemente; možete uključiti ili isključiti njihov prikaz. Jedina ikona radne površine koja je podrazumevano prikazana kod standardne instalacije Windowsa 7 jeste ona koja predstavlja *korpu za otpatke (Recycle Bin)*, u koju Windows privremeno smešta datoteke koje brišete. Kada je korpa za otpatke prazna, ikona prikazuje praznu kantu za đubre; nakon što stavke obrišete (ali dok ne ispraznite korpu za otpatke), ova ikona prikazuje komadiće papira u kanti za đubre. Možete da povratite izbrisane datoteke iz korpe za otpatke ili možete da ispraznite korpu za otpatke i trajno obrišete datoteke iz nje i tako oslobodite mesto na čvrstom disku.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o Windowsovim ikonama radne površine pogledajte odeljak „Izrada prečica“ u poglavlju 5 „Upravljanje fasciklama i datotekama“. Za informacije o upravljanju korpom za otpatke pogledajte „Brisanje i oporavljanje fascikli i datoteka“ u istom poglavlju.

Proizvođač novog računara možda je već instalirao neke programe na njemu – bilo probne bilo potpune verzije. Kako bi vam skrenuo pažnju na ove programe, proizvođač je na radnu površinu smestio prečice do njih, zajedno sa hipervezama do „ponuda“ (reklama) za proizvode i usluge koje možete da nabavite. Nije neuobičajeno da se na radnoj površini novonabavljenog računara nađe dvadesetak prečica kada se prvi put uključi.

Još jedan od načina na koji se ikone mogu pojaviti na vašoj radnoj površini jeste kada tamo snimate ili premeštate datoteke ili fascikle. Na primer, ukoliko sa interneta preuzmete neki program ili drugu datoteku koja će vam biti potrebna samo jednom, možete da je sačuvate na radnoj površini kako biste je lakše pronašli, da je zatim iskoristite i obrišete. Prilikom instaliranja programa na računar, često imate mogućnost da na radnoj površini napravite prečicu koja vodi do njega. (Neki instalacioni programi automatski prave prečicu na radnoj površini, a neki su dovoljno ljubazni nudeći mogućnost da birate.) Ukoliko ste napravili ikone na radnoj površini pre nadogradnje operativnog sistema svog računara na Windows 7, postojeće prečice na radnoj površini su i dalje dostupne nakon nadogradnje.

Pokazivanjem mišem na neku stavku na radnoj površini prikazuje se ekranska napomena koja ukazuje na njenu funkciju i svojstva.

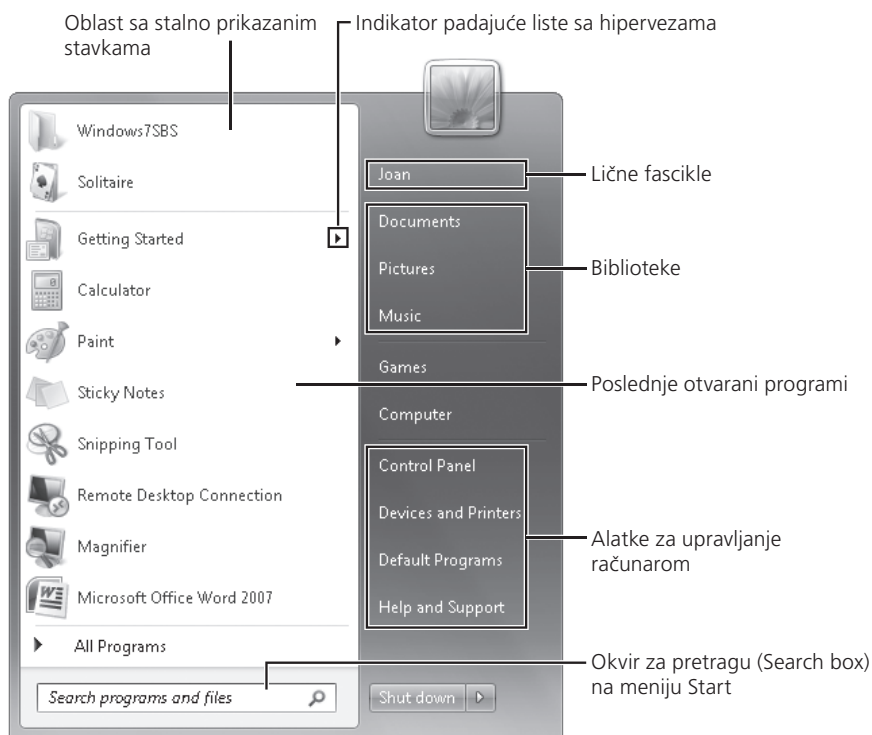
Ispod svake ikone na radnoj površini je naziv stavke koju ona predstavlja. Ako je naziv predug da se uklopi u dva reda, on se preseca sa tri tačke (...) kada nije izabran, a prikazuje se pun naziv kada pritisnete mišem na njega ili ponekad kada mišem pritisnete na radnu površinu. Kada pokažete mišem na ikonu, pojavljuje se ekranska napomena (ScreenTip), u kojoj se nalaze dodatne informacije. Pokazivanjem mišem na programsku prečicu, na primer, prikazuje se lokacija datoteke kojom se pokreće taj program. Pokazivanjem mišem na datoteku prikazuje se njen naziv, tip, veličina i datum modifikacije. Dvostrukim pritiskom mišem na neku ikonu ili prečicu možete da pokrenete njima pridruženi program, otvorite odgovarajuću fasciklu ili datoteku ili pređete na izabranu mrežnu lokaciju ili veb stranicu.

SAVET Na radnoj površini ili u bilo kojoj drugoj fascikli možete da pravite sopstvene prečice do programa, određenih fascikli ili datoteka, drugih računara ili do veb lokacija. Stavku sa radne površine brišete na isti način kao što to radite u bilo kojoj drugoj fascikli. Međutim, kada obrišete neku prečicu, vi u stvari ne brišete njome povezan program, fasciklu ili datoteku, već samo hipervezu do te stavke.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o kreiranju prečica na radnoj površini pogledajte odeljak „Izrada prečica“ u poglavlju 5 „Upravljajte fasciklama i datotekama“.

Korišćenje menija Start

Meni Start predstavlja vašu glavnu vezu sa programima, alatkama za upravljanje i strukturom za skladištenje datoteka na vašem računaru. Meni Start možete da otvorite pritiskom mišem na dugme Start na levom kraju palete poslova Windowsa ili pritiskom na taster sa Windows znakom (taster na tastaturi koji se obično nalazi levo od tastera za razmak, označen Windows znakom). Meni Start Windowsa 7 sličan je onome iz prethodnih verzija i sadrži mogućnost vertikalnog proširenja fascikli koje je predstavljeno u Windows Visti.

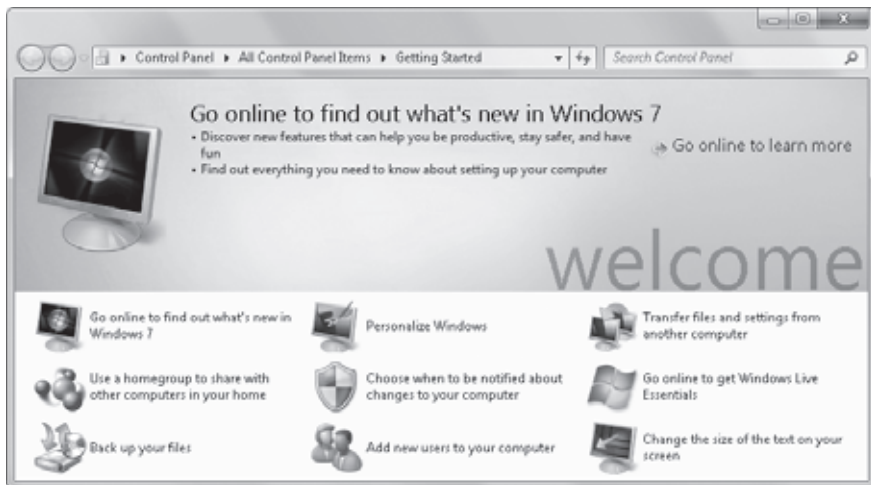

Meni Start Windowsa 7.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o prilagođavanju menija Start, pogledajte odeljak „Modifikovanje menija Start“ u poglavlju 10 „Promenite sistemski podešavanja“.

Brz početak rada

Pritiskom mišem na prečicu Getting Started u meniju Start prikazuje se prozor Getting Started kontrolnog panela. (Pokazivanjem mišem na prečicu Getting Started prikazuje se padajuća lista sa hipervezama sa istim stavkama.)

Prozor Getting Started kontrolnog panela sadrži prečice ka nekim od poslova koje ćete verovatno želeći da obavite prilikom podešavanja novog računara.

Ukoliko ste upoznati sa Windowsom, možda ćete želeći da odmah pređete na rad u ovom prozoru. Ukoliko niste sigurni u vezi sa ovim zadacima ili želite da saznate više o tome kako prateća funkcionalnost radi u Windowsu 7, možda će vam više odgovarati da o tome prvo pročitate u ovoj knjizi, a zatim da krenete sa preduzimanjem akcija.

U ovoj knjizi pokrивamo uobičajene zadatke pokretanja po logičnom redosledu i pružamo postupne instrukcije za njihovo obavljanje na način prilagođen vašoj situaciji.

Iz prozora Getting Started možete se takođe povezati sa internetom i dobiti informacije o Windowsu 7 i preuzeti korisne programe sa veb lokacije Windows Live Essentials.

Istraživanje levog dela menija Start

Levi deo menija Start pruža efikasan pristup programima i drugim stavkama instaliranim na vašem računaru.

Oblast sa stalno prikazanim stavkama

Određenim programima, fasciklama ili datotekama možete brzo da pristupate tako što ćete da ubacite prečice do njih u oblast stalno prikazanih stavki (pinned items area) na vrhu leve strane menija Start. Ova oblast nije vidljiva dok joj prvi put ne pridružite neku stavku.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o pridruživanju i uklanjanju hiperveza na meniju Start pogledajte odeljak „Izrada prečica“ u poglavlju 5 „Upravljajte fasciklama i datotekama“.

Lista poslednje otvaranih programa

Lista poslednje otvaranih programa prikazuje hiperveze do 10 programa koje ste poslednje pokretali. Možete da promenite ovaj broj ili da spisak potpuno uklonite.

Kada se prvi put prijavite na Windows 7, ovaj spisak prikazuje hiperveze do nekih od novih i poboljšanih programa koji su sastavni deo Windowsa 7, kao što su Windows Media Center, Sticky Notes, Snipping Tool, Calculator i Paint. Programi koji se ovde pojavljuju mogu varirati u zavisnosti od verzije Windowsa 7 koja se izvršava na vašem računaru i programa koje je isporučilac računara instalirao.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o različitim verzijama Windowsa 7 i kako su one oslovljene u ovoj knjizi pogledajte „Uvod u Windows 7“ na početku knjige.

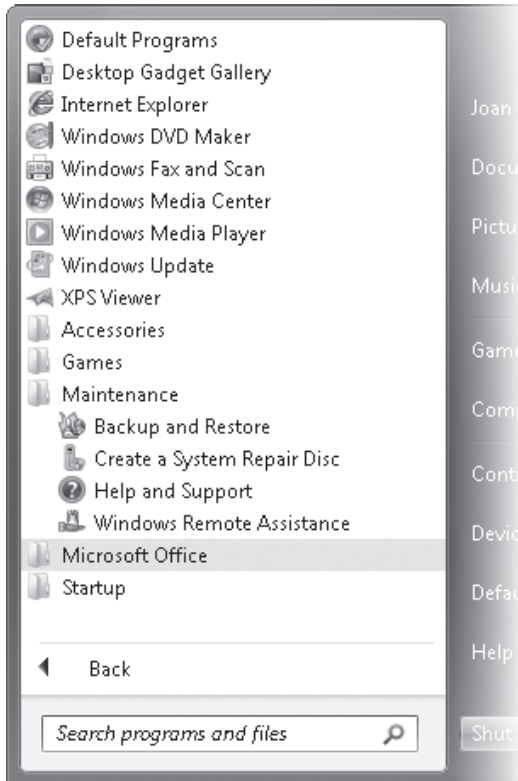
Meni All Programs

Meni All Programs nudi pristup do većine programa i pomoćnih programa instaliranih na vašem računaru. Oni uključuju programe instalirane kao deo Windowsa 7, programe koje je instalirao isporučilac računara, kao i programe koje ste vi instalirali. (Većina pomoćnih programa za instaliranje dodaje prečicu ka programu koji instalira na meni Start.)

Meni All Programs prikazujete pokazivanjem ili pritiskom mišem na All Programs na dnu levog dela menija Start. Neki programi su dostupni u samom meniju, dok su drugi grupisani u fasciklama. Pritiskom miša na fasciklu ona se proširuje kako bi programi koji se nalaze unutar nje postali dostupni. Ukoliko želite da zatvorite meni All Programs bez pokretanja programa, možete pokazati mišem ili pritisnuti Back kako biste se vratili standardnom meniju Start.

Kod podrazumevane instalacije Windowsa 7 programi i pomoćni programi koji nisu dostupni iz korena menija All Programs grupisani su u sledećim fasciklama:

U meniju All Programs novi programi su istaknuti kako bi vam privukli pažnju.

- **Accessories** Ova fascikla uključuje prečice do sledećih programa i pomoćnih programa: Calculator, Command Prompt, Connect to a Network Projector, Connect to a Projector, Getting Started, Math Input Panel, Notepad, Paint, Remote Desktop Connection, Run, Snipping Tool, Sound Recorder, Sticky Notes, Sync Center, Windows Explorer i WordPad. Tu se nalaze i podfascikle Ease Of Access, System Tools, Tablet PC i Windows PowerShell.

SAVET Na prenosivom računaru fascikla *Tablet PC* pojavljuje se direktno u meniju All Programs.

- **Games** Ova fascikla uključuje prečice do igrica koje su unapred instalirane zajedno sa Windowsom 7, do prozora Games Explorer, kao i do stranice Game Providers na Microsoftovoj veb lokaciji, odakle možete preuzeti dodatne igrice.
- **Maintenance** Ova fascikla sadrži prečice do sledećih alatki za preventivno održavanje: Backup and Restore, Create a System Repair Disc, Help and Support i Windows Remote Assistance.
- **Startup** Ova fascikla sadrži prečice do programa koji želite da se automatski pokrenu prilikom pokretanja Windowsa 7.

Mnoge od ovih programa i pomoćnih programa istražićemo u ovoj knjizi.

Padajuće liste sa hipervezama

U ranijim verzijama Windowsa strelica usmerena udesno pored hiperveze ili stavke na meniju ukazivala je na to da su postojale dodatne opcije za taj unos. Ova funkcionalnost je u Windowsu 7 proširena kako bi se napravila veoma korisna mogućnost pod nazivom *padajuće liste sa hipervezama (jump lists)*.

Na meniju Start Windowsa 7 pokazivanjem mišem (ne pritiskanjem) na strelicu usmerenu udesno pored naziva programa na listi poslednje otvaranih programa ili u oblasti stalno prikazanih stavki, prikazuje se lista datoteka odgovarajućih poslova ili uobičajenih akcija koje možete obavljati unutar tog programa, a koje su poslednje otvarane tim programom. Na primer, pokazivanjem mišem na WordPad na listi poslednje otvaranih programa, prikazuje se spisak WordPad dokumenata sa kojima ste nedavno radili. Možete se prebaciti na određenu datoteku ili zadatak tako što ćete mišem pritisnuti tu datoteku unutar padajuće liste sa hipervezama.

Okvir za pretragu menija Start

U donjem levom uglu menija Start naći ćete jedno od najvećih blaga Windowsa 7 – okvir za pretragu (Search box) menija Start. Ova mogućnost bila je među prve tri na našoj listi omiljenih mogućnosti, kada je predstavljena u Windows Visti i još uvek se tu nalazi – uštede vremena koje ona pruža prosto su neverovatne.

Prva stvar koju uočavate kod pretrage u meniju Start jeste da je ona odmah dostupna bez obzira na to šta vi u tom trenutku radite na svom računaru. Jednostavno pritisnite mišem dugme Start – ili pritisnite taster sa Windows znakom ukoliko ga ima na vašoj tastaturi – i meni Start se proširuje kursorom koji već treperi u okviru Search. Zatim u polje Search ukucajte bilo kakve znake i Windows odmah prikazuje listu programa, stavki kontrolnog panela, datoteka, dokumenata, muzičkih datoteka, video-zapisa i poruka elektronske pošte koji sadrže taj znakovni niz, grupisan po kategorijama. Što više znaka kucate, Windows će, skoro istog trenutka, prikazati detaljnije rezultate pretrage.

Svaku stavku koja se pojavljuje među rezultatima pretrage možete otvoriti tako što ćete mišem pritisnuti na nju ili možete otvoriti fasciklu koja sadrži tu stavku tako što ćete desnim tasterom miša pritisnuti na tu stavku, a zatim izabrati opciju Open File Location. Kako biste prikazali dodatne informacije o dokumentima i porukama koje se poklapaju sa pojmom pretrage, mišem pritisnite na See More Results (na dnu liste) kako biste otvorili prozor Search Results In Indexed Locations. Ovaj prozor prikazuje ikonu tipa datoteke (ili umanjeni prikaz prave slike za neke vrste slika), naziv, lokaciju, datum i veličinu svake stavke u rezultatima pretrage. Za dokumente i HTML datoteke, u prozoru se pojavljuje prvih 150 ili nešto više znakova sadržaja datoteke. Rezultati pretrage ostaju dostupni u prozoru sve dok ga ne zatvorite.

VIDETI, TAKOĐE Za više informacija o pretrživanju u meniju Start pogledajte odeljak „Istraživanje kontrolnog panela“ kasnije u ovom poglavlju. Za informacije o efikasnim tehnikama pretrage pogledajte odeljak „Pronalaženje određenih informacija“ u poglavlju 4 „Krećite se između prozora i fascikli“.

Istraživanje desnog dela menija Start

Desni deo menija Start podeljen je na tri odeljka čiji sadržaji mogu varirati u zavisnosti od svojstava koje ste odredili za meni Start.

- Odeljak na vrhu nudi brz pristup lokacijama za skladištenje datoteka. Prikazuje sliku i ime za vaš korisnički nalog i hiperveze do biblioteka Documents, Pictures i Music. Pritiskom mišem na sliku pored vašeg korisničkog naloga prikazuju se podešavanja za vaš korisnički nalog. Pritiskom mišem na korisničko ime vašeg naloga prikazuju se sve vaše lične fascikle (Windowsove fascikle koje se posebno odnose na vaš korisnički nalog). One uključuju fascikle Contacts, Desktop, Downloads, Favorites, Links, Saved Games i Searches, kao i vaše fascikle Documents, Music, Pictures i Videos.
- Odeljak na sredini pruža pristup igricama instaliranim sa Windowsom 7, kao i prozoru Computer, iz koga možete pristupiti svim uređajima priključenim na vaš računar ili mrežu. Ovaj odeljak takođe prikazuje hiperveze do menija Favorites u Internet Exploreru, do liste od 15 datoteka sa kojima ste nedavno radili, do prozora koji prikazuje sadržaj vašeg računara, kao i do prozora koji prikazuje računare, programe, fascikle i datoteke kojima možete da pristupite na svojoj mreži.
- Odeljak na dnu pruža pristup alatcima za upravljanje računarom. On može prikazati hiperveze do postojećih mrežnih veza, do prozora kontrolnog panela iz koga možete da pristupite svim sistemskim podešavanjima Windowsa 7, do podrazumevanih podešavanja za otvaranje različitih vrsta datoteka i medija, do prozora Devices And Printers, kao i do alatke Windows Help And Support.

Podrazumeva se da pritiskom mišem na stavku u desnom delu menija Start otvarate prozor odgovarajuće fascikle. Neke stavke alternativno mogu biti prikazane kao meniji kako bi vam pružile još brži pristup datotekama i komandama.

Na dnu desnog dela menija Start, dugme Power i meni Shut-down Options nude opcije za završetak vašeg rada sa računarom.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o dugmetu Power i opcijama za isključivanje Windowsa 7 pogledajte odeljak „Završetak rada sa računarom“ kasnije u ovom poglavlju. Za informacije o hipervozama menija Start i drugim menijima pogledajte odeljak „Modifikovanje menija Start“ u poglavlju 10 „Promenite sistemska podešavanja“.

Brz pristup Windowsovoj funkcionalnosti

Taster sa Windows znakom na većini tastatura nalazi se sa leve strane tastera za razmak (između tastera Ctrl i Alt). Označen je logotipom Windowsa koji podseća na lepršavu zastavu. Na aktuelno proizvedenim tastaturama logotip Windowsa nalazi se unutar izdubljenog kruga na tasteru. Na ovaj način korisnicima je lakše da pronađu ovaj taster na tastaturi. Slično tome, mnoge tastature inkorporiraju izdignute crtice na „početnim tasterima“ – „home keys“ (tasteri slova F i J na tastaturi engleskog alfabeta) kako bi korisnicima tastature bilo omogućeno da dodirnom brzo pronađu „početni položaj“ – „home position“ za prste (pravilno postavljanje šaka na tastaturi).

Ukoliko pritisnete samo taster sa Windows znakom ili ukoliko ga pritisnete u kombinaciji sa drugim tasterima, dobijate mogućnost kretanja po Windowsu i rada sa njim bez upotrebe miša ili nekog drugog pokazivačkog uređaja. U Windowsu 7 taster sa Windows znakom omogućava funkcionalnosti uključujući i one prikazane u tabeli ispod.

Prečica sa tastature	Funkcija
Taster sa Windows znakom	Otvara se ili zatvara meni Start.
Taster sa Windows znakom + B	Bira se prva ikona u oblasti za obaveštenja na paleti poslova.
Taster sa Windows znakom + D	Prikazuje se radna površina.
Taster sa Windows znakom + E	Otvara se prozor Computer.
Taster sa Windows znakom + F	Otvara se prozor Search.
Taster sa Windows znakom + G	Bira se ili pomera između gedžeta sa radne površine.
Taster sa Windows znakom + L	Zaključava se računar.
Taster sa Windows znakom + M	Minimizuju se svi otvoreni prozori.
Taster sa Windows znakom + Shift + M	Ponovo se prikazuju prozori.
Taster sa Windows znakom + P	Prikazuju se kontrole Projection.
Taster sa Windows znakom + R	Otvara se okvir za dijalog Run.
Taster sa Windows znakom + T	Bira se ili pomera između dugmadi na paleti poslova.
Taster sa Windows znakom + U	Otvara se prozor Ease of Access Center.
Taster sa Windows znakom + X	Otvara se Windows Mobility Center (samo kod prenosivih računara).
Taster sa Windows znakom + taster za razmak (Spacebar)	Čini sve otvorene prozore privremeno prozirnim (samo kod računara sa Aero mogućnošću).

PREČICA SA TASTATURE Nailazićete na druge prečice sa tastature kroz ovu knjigu. Za potpunu listu prečica sa tastature za Windows 7, kao i za prečice sa tastature za programe i pomoćne programe Windowsa 7 u Windowsovom centru za pomoć i podršku (Windows Help And Support) potražite termin „keyboard shortcuts“.

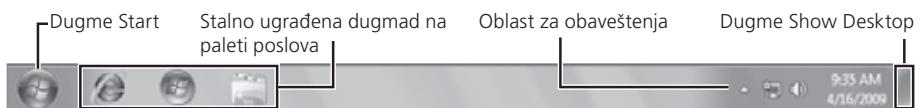
Korišćenje palete poslova Windowsa

Paleta poslova koja se podrazumevano pojavljuje duž donjeg kraja vašeg ekrana jeste vaša veza sa onim šta se trenutno događa na računaru na kome se izvršava Windows. U Windowsu 7 funkcionalnost palete poslova je znatno nadograđena. Podrazumevana paleta poslova dvaput je veća od one iz prethodnih verzija Windowsa, pa možete jasnije videti njen sadržaj. Dugme Start se i dalje nalazi na levom kraju palete poslova, dok su vreme i datum i dalje prikazani na njenom desnom kraju. Međutim, ono što se pojavljuje između njih prošlo je kroz transformaciju. Veće ikone, poboljšano grupisanje, umanjeni prikazi prozora iz kojih možete prikazati i raditi sa sadržajem prozora, kao i mogućnost premeštanja dugmadi na paleti poslova tamo gde vi želite doprinose povećanoj korisnosti ove karakteristike.

VIDETI, TAKOĐE Za informacije o promeni veličine palete poslova i dugmadi na paleti poslova, premeštanju palete poslova na neko drugo mesto, kao i o dodavanju palete sa alatkama paleti poslova pogledajte odeljak „Modifikovanje palete poslova“ u poglavlju 10 „Promenite sistemska podešavanja“.

Na krajnjoj desnoj strani palete poslova pojavljuje se dugme Show Desktop. (Ukoliko ste koristili prethodne verzije Windowsa, primetićete da je izgled dugmeta dosta promenjen.) Pokazivanjem mišem na dugme Show Desktop čini da svi otvoreni prozori postanu prozirni kako biste mogli da vidite radnu površinu. Pritiskom mišem na ovo dugme jednom, minimizuju se svi trenutno otvoreni prozori; pritiskom mišem na dugme još jednom prozori se ponovo prikazuju.

PREČICA SA TASTATURE Pritiskom tastera sa Windows znakom + tastera slova D ima isti efekat kao i pritiskanje mišem na dugme Show Desktop.

Podrazumevana paleta poslova Windowsa 7.

SAVET Paleta sa alatkama Quick Launch, koja je bila dostupna na paleti poslova u prethodnim verzijama Windowsa, podrazumevano nije prikazana u Windowsu 7, jer sada direktno možete da ugradite programe u paletu poslova. Ukoliko vam paleta sa alatkama Quick Launch nedostaje, možete je prikazati tako što ćete paleti poslova dodati skrivenu fasciklu AppData\Roaming\Microsoft\Internet Explorer\Quick Launch, koja se nalazi unutar vaše lične strukture fascikli.

Dugmad na paleti poslova

Desno od dugmeta Start, na Windowsovoj paleti poslova, ugrađena su dugmad za pokretanje Internet Explorera, Windows Explorera i Windows Media Playera. Skoro svakom akcijom, kao što je pokretanje nekog programa ili otvaranje datoteke, okvira za dijalog ili prozora kontrolnog panela, paleti poslova privremeno se dodaje odgovarajuće dugme. Ova dugmad, koja su podrazumevano veća u Windowsu 7 nego u prethodnim verzijama Windowsa, su na paleti poslova predstavljena ikonama svojih programa. Kada je otvoreno više datoteka ili prozora istog tipa, oni su spakovani u jednom dugmetu na paleti poslova.

SAVET Prozori Windows Explorera pakuju se u ugrađenom dugmetu Windows Explorera, dok se veb stranice pakuju u ugrađenom dugmetu Internet Explorera.

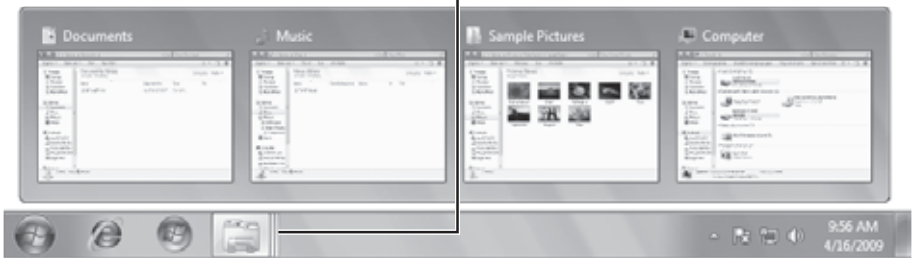
VIDETI, TAKOĐE Za informacije o prikazivanju dugmadi na paleti poslova i njihovom uklanjanju sa nje pogledajte odeljak „Izrada prečica“ u poglavlju 5 „Upravljajte fasciklama i datotekama“. Za informacije o prikazivanju višestrukih redova ili ikonica na paleti poslova pogledajte odeljak „Modifikovanje palete poslova“ u poglavlju 10 „Promenite sistemsku podešavanja“.

Broj dugmadi na paleti poslova koje možete uklopiti u svakom redu palete poslova Windowsa 7 varira u zavisnosti od rezolucije vašeg ekrana, kao i od toga da li se na paleti poslova prikazuju velike ikone ili ikonice. Kada postoji više dugmadi nego što paleta poslova može da prikaže, pojavljuje se traka za pomeranje sadržaja kako biste mogli da prikazete skrivenu dugmad. U sledećoj tabeli predstavljeni su primeri kapaciteta palete poslova:

Rezolucija ekrana	Dugmad po redu (velike ikone)	Dugmad po redu (ikonice)
800 x 600	10	15
1024 x 768	15	22
1280 x 1024	20	29
1600 x 1200	26	39

Postavljanjem pokazivača miša iznad nekog dugmeta na paleti poslova prikazuju se umanjeni prikazi svih otvorenih prozora određenog tipa. Možete se prebaciti na neki prozor pritiskom mišem na njegov umanjeni prikaz. Postavljanjem pokazivača miša preko umanjenog prikaza privremeno prikazuje taj prozor i čini da svi ostali prozori postanu prozirni, pa na radnoj površini vidite samo izabrani prozor. (Ukoliko je prozor bio minimizovan, on se pojavljuje na lokaciji na kojoj se najskorije nalazio.) Postavljanjem pokazivača miša preko umanjenog prikaza takođe prouzrokuje pojavljivanje dugmeta Close u gornjem desnom uglu kako biste mogli da zatvorite prozor bez njegovog aktiviranja.

Spakovano dugme na paleti poslova

Veliki, grupisani umanjeni prikazi olakšavaju upravljanje višestrukim otvorenim prozorima.

PREČICA SA TASTATURE Možete koristiti prečice sa tastature kako biste minimizirali, maksimizirali, zatvorili i prebacivali se između prozora. Za više informacija pogledajte odeljak „Rad sa Windowsom“ u poglavlju 4 „Krećite se između prozora i fascikli“.

Pritiskom desnog tastera miša na dugme na paleti poslova prikazuje se meni sa prečicama do odgovarajućih datoteka i komandi. Lista varira u zavisnosti od tipa stavke koja je predstavljena dugmetom na paleti poslova. Na primer:

- Pritiskom desnim tasterom miša na dugme Internet Explorer na paleti poslova prikazuje se istorija vašeg pretraživanja da biste mogli da pristupite nedavno posećenoj veb lokaciji direktno iz palete poslova.
- Pritiskom desnim tasterom miša na dugme Windows Explorer na paleti poslova prikazuje se lista prozora koje često otvarate.
- Pritiskom desnim tasterom miša na dugme Windows Media Player prikazuje se lista poslova vezanih za audio i video datoteke kojima se trenutno može pristupiti na vašem računaru.
- Pritiskom desnim tasterom miša na dugme pokrenutog programa na paleti poslova prikazuje se lista datoteka nedavno otvorenih tim programom, i nude vam se opcije za ugrađivanje tog programa na paletu poslova, kao i za zatvaranje svih otvorenih programskih prozora.

Meni sa prečicama za svako dugme na paleti poslova uključuje hiperveze za pokretanje pridruženog programa, kao i za uklanjanje tog dugmeta sa palete poslova.

SAVET Možete promeniti raspored dugmadi na paleti poslova tako što ćete ih mišem prevlačiti.

Oblast za obaveštenja

Oblast za obaveštenja, koja se nalazi na desnom kraju palete poslova, prikazuje informacije o stanju određenih programa, posebno onih koji se izvršavaju u pozadini (programi koji mogu da rade samostalno), kao i hiperveze do određenih sistemskih komandi. Neke ikone iz ove oblasti i sistemske ikone su podrazumevano sakrivene, a možete da izaberete da sakrijete i ostale za koje ne želite da ih stalno nadgledate.